

Per acabar, tingué lloc una breu taula rodona, amb participació dels assistents, en què les preguntes giraren majoritàriament entorn de les aplicacions de la llum de sincrotró.

Josep Campmany

Constructors d'acceleradors a Sitges

5th European Particle Accelerator Conference-Europhysics Conference.
Sitges (el Garraf), 10-14 de juny de 1996

La segona setmana de juny va tenir lloc a Sitges la 5a Conferència Europea d'Acceleradors de Partícules, amb una assistència de prop de 800 científics i tècnics especialitzats en la construcció d'aquestes màquines. El president del comitè organitzador local va ser Ramon Pascual, exrector de la UAB, i actual promotor del projecte del Laboratori del Sincrotró de Barcelona. En aquest comitè també hi havia representants de la UPC, la UAB i la UB, així com dels instituts IFAE, ICMAB i CIEMAT.

Durant la Conferència es van dur a terme prop de 120 presentacions orals i es presentaren gairebé 1.000 pòsters, que reflecteixen l'interès i l'activitat que desperta a tot el món aquest camp de la ciència a cavall entre la física i l'enginyeria. Junt a les contribucions dels grans laboratoris europeus, com el CERN, que presentava l'estat actual de desenvolupament del Large Hadron Collider (l'LHC, l'accelerador de protons en construcció més energètic del món, amb una energia en el punt de col·lisió de 14 TeV), o l'ESRF, actualment la font europea de llum sincrotró de major energia de tot el món.

En el transcurs d'aquesta Conferència, el físic català Joan Bordas va presentar el disseny actual de l'accelerador d'electrons que es preveu construir a Barcelona, al Laboratori del Sincrotró de Barcelona. L'objectiu d'aquest accelerador ha de ser, precisament, la producció de llum sincrotró per als prop de 600 usuaris identificats a tot l'Estat. La llum sincrotró té aplicacions en diversos camps científics, com ara la física de materials o de superfícies, la química, la medicina o la farmàcia.

El projecte del Laboratori del Sincrotró de Barcelona continua endavant amb un equip de persones finançat per la CIRIT i la CICYT, que estan ultimant un disseny detallat del Laboratori. En aquest sentit, a la Conferència es van presentar un total de 12 contribucions més del grup de Barcelona que detallaven els

dissenys electromagnètics, tant de l'accelerador com de l'anell d'emmagatzematge, de buit, dels imants, de la radiofreqüència, del sistema de control, dels modes d'injecció i de les característiques de la llum emesa, entre d'altres. Al proper número de la *Revista de Física* es presentarà aquest disseny en termes divulgatius.

En el transcurs de la Conferència es desenvoluparen també diverses trobades amb industrials interessats a participar, o que ja participen de fet, en la construcció i manteniment d'aquestes màquines. Es va posar especial èmfasi en l'elevat grau de *know-how* que aporta la participació en aquests projectes, així com les dificultats de la indústria nacional per poder-hi participar competitivament. De l'intercanvi d'opinions i experiències en va sortir la necessitat d'impulsar administrativament la coordinació entre indústria i recerca, sobretot pel que fa a facilitar la transferència tecnològica i a dotar les indústries d'utilitatges i coneixements que les facin competitives.

Josep Campmany

Física oberta

Conferències de la Societat Catalana de Física
Curs 1995-96

Amb aquest cicle, ja el quart, la Societat Catalana de Física es proposa d'acostar diferents temes actuals, sovint molt especialitzats, a tots els físics i estudiants de segon o tercer cicle. En farem un breu resum, comentant-ne alguns aspectes.

Eduard Fontserè i Riba, 1870-1970:

La professionalització de la física a Catalunya

Antoni Roca i Rosell, Departament de Matemàtiques, Universitat Politècnica de Catalunya

El cicle s'inicià amb aquesta conferència, que coincidia amb diferents actes commemoratius del 25è aniversari de la mort de Fontserè i també amb el 125è aniversari del seu naixement.

Fontserè, professor en una facultat de ciències de Barcelona que no preveia de cap manera la investigació, és un personatge clau per explicar els esforços d'abans de la Guerra Civil per fer de la física una activitat professional. Cal destacar en aquest sentit la Secció meteorològica i sísmica de l'Observatori Fabra, que dirigí des del 1913, i el Servei Meteorològic de Catalunya, que començà a treballar el 1921 i que fou desmantellat per les tropes franquistes el febrer del 1939. Membre de l'Institut d'Estudis Catalans des del 1921, fou un dels